mgr Tamara Małecka
mgr Agnieszka Marek
mgr Anna Rozwadowska

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z JĘZYKA POLSKIEGO

W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH I ODZIEŻOWYCH W TCZEWIE

1. System opracowano w oparciu o następujące dokumenty:

- Rozporządzenie MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,
- Podstawę programową kształcenia ogólnego (ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół),
- Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania,
- Program nauczania języka polskiego w technikum o numerze ZSBiO/j.p.p/2019.

2. Cele Przedmiotowego Systemu Oceniania:

- Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć i postępach w tym zakresie.
- Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju.
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
- Dostarczanie rodzicom, opiekunom, nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach uczniów.
- Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

3. Prawa i obowiązki ucznia:

- Prace klasowe i sprawdziany, których zakres przekracza 3 ostatnie tematy, powinny być zapowiedziane co najmniej tydzień wcześniej.
- Uczeń ma prawo napisać sprawdzian lub pracę klasową w innym terminie w wypadku jego nieobecności w szkole w dniu sprawdzianu pod warunkiem, że nieobecność jest usprawiedliwiona. Nauczyciel zastrzega sobie prawo do zmiany pytań, tematów czy też metody.
- Uczeń ma prawo poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu i pracy klasowej w ciągu 2 tygodni od daty oddania ocenionych prac przez nauczyciela w terminie niekolidującym z planem lekcji ucznia i nauczyciela, po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem tylko wówczas, gdy podczas pierwszego terminu podjął próbę wykonania zadań.
- Nie ma możliwości poprawiania ocen za kartkówki, sprawdziany ze znajomości treści lektur, prace domowe oraz innych.
- Uczeń nieobecny na sprawdzianie ze znajomości treści lektury ma obowiązek napisania

go lub zaliczenia w formie ustnej w terminie 1 tygodnia; jeśli tego nie zrobi, otrzyma ocenę niedostateczną.

- Uczeń ma prawo raz w półroczu być nieprzygotowanym do zajęć, bez żadnych konsekwencji, pod warunkiem, że zgłosi ten fakt nauczycielowi na początku lekcji i ten fakt zostanie odnotowany w postaci daty w dzienniku. Indywidualnie każdy nauczyciel będzie traktował braki w znajomości materiału przez ucznia w sytuacjach losowych, np. dłuższa choroba.
- Nieprzygotowanie do zajęć nie dotyczy zapowiedzianych form sprawdzania wiedzy.
- Każdy uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek z lekcji oraz odrabiania prac domowych i przygotowywania się do zajęć po powrocie do szkoły po nieobecności.
- Uczeń, który dopuści się korzystania z niedozwolonych form w trakcie sprawdzianu czy pracy klasowej otrzyma bezwzględnie ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawiania tej oceny w innym terminie.
- Nauczyciel ma prawo sprawdzić wiedzę uczniów obejmującą 3 ostatnie tematy w formie pisemnej lub ustnej w każdym momencie lekcji bez wcześniejszego uprzedzenia uczniów.
- Nauczyciel ma prawo do wyegzekwowania wiedzy z 10 ostatnich tematów wtedy, gdy uczeń notorycznie przeszkadza w prowadzeniu lekcji czy np. używa telefonu komórkowego podczas zajęć.
- Uczeń ma obowiązek poprawienia oceny niedostatecznej za I półrocze do 15 marca. W przypadku gdy nie uzyska pozytywnej oceny, a w II półroczu uzyskał dostateczne oceny cząstkowe może otrzymać pozytywną ocenę końcoworoczną. Natomiast gdy w II półroczu jego oceny cząstkowe są dopuszczające ma prawo do ponownego poprawienia oceny za I półrocze pod warunkiem, że frekwencja wyniosła co najmniej 80%, a wszystkie nieobecności były usprawiedliwione.

4. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- Sprawdziany i prace klasowe z zakresu wiadomości i umiejętności po zakończeniu każdego działu, najczęściej po omówieniu kolejnej epoki historycznoliterackiej.
- Testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich.
- Sprawdzenie znajomości bieżącego materiału (kartkówki z trzech ostatnich tematów lub odpowiedź ustna).
- Testy sprawdzające znajomość treści lektury.
- Prace pisemne sprawdzające znajomość treści i problematyki lektury.
- Wypracowania i inne prace pisemne krótko-, średnio- i długoterminowe.
- Udział ucznia w dyskusji i debacie klasowej.
- Praca zespołowa i prezentowanie jej wyników.
- Wypowiedzi ustne (odpowiedzi na pytania nauczyciela, referowanie zagadnień, spontaniczne zabieranie głosu).
- Zadania domowe.
- Aktywność i inicjatywa wykazywana na lekcjach.
- Recytacja utworów literackich, udział w szkolnych uroczystościach i apelach.
- Rozwijanie i kształcenie sprawności ortograficznej i interpunkcyjnej,

- Dodatkowe prace dla uczniów chętnych.

Szczegółowe informacje na temat form i metod sprawdzania wiedzy oraz umiejętności przekazuje nauczyciel w każdej klasie.

5. Kryteria oceny:

a) próg zaliczenia na poszczególne stopnie w sprawdzianach ocenianych punktowo:

- Dopuszczający – 40-49%
- Dostateczny – 50-69%
- Dobry – 70-89%
- Bardzo dobry – 90-99%
- Celujący – 100%

b) wymagania edukacyjne:

Wymagania programowe podzielone zostały na podstawowe (odpowiadające wymaganiom koniecznym i podstawowym) oraz ponadpodstawowe (odpowiadające wymaganiom rozszerzającym i dopełniającym).

Zgodnie z powyższymi kryteriami:

a) wymagania podstawowe obejmują wiadomości i umiejętności łatwe lub bardzo łatwe, bezpośrednio przydatne w życiu (w mniejszym stopniu – naukowe), niezbędne do kontynuowania edukacji, naukowo pewne, doniosłe, sprawdzone i wdrożone, mające walor interdyscyplinarności;

b) wymagania ponadpodstawowe – wiadomości i umiejętności trudne i bardzo trudne do opanowania, złożone, unikatowe; teoretyczne, związane z materią danej dyscypliny naukowej, ważne naukowo (często dalekie od bezpośredniej użyteczności w życiu), poszerzające wiedzę o przedmiocie, w pewnym stopniu hipotetyczne, wyspecjalizowane i naukowo twórcze; przydatne ale nie niezbędne w dalszej nauce.

W zakresie czytania (analizy i interpretacji) tekstów literackich

P (POZIOM PODSTAWOWY)

Uczeń:

- czyta ze zrozumieniem (tzn. rozumie znaczenia słów, związków frazeologicznych, zdań, fragmentów – na poziomie dosłownym i przenośnym, symbolicznym lub parabolicznym),
- rozpoznaje treści dosłowne i ukryte dzieła,
- swoimi słowami opowiada (streszcza, parafrazuje) czytany utwór,
- określa tematykę, wątki i motywy; wskazuje główne wydarzenia i bohaterów,
- formułuje hipotezy interpretacyjne (przy pomocy nauczyciela) i uzasadnia je na podstawie analizy,
- określa podmiot liryczny i adresata utworu lirycznego,
- wyjaśnia tytuł utworu,
- określa styl i nastrój wiersza,
- rozpoznaje gatunek literacki i kompozycję utworu,
- wskazuje występujące w omawianych utworach środki stylistyczne i próbuje określić ich funkcję,

- wykorzystuje konteksty do interpretacji utworu,
- czyta utwory literackie i teksty publicystyczne ze zrozumieniem ich przesłania,
- nazywa wartości i postawy obecne w utworze,
- inspirowany czytanymi utworami stawia pytania dotyczące ludzkiej egzystencji, problemów filozoficznych itp.,
- dostrzega sensy najistotniejsze w utworze, skupia się na nich,
- buduje kilkuzdaniową wypowiedź na wskazany temat – utrzymaną we właściwym stylu,
- podejmuje próbę odczytania obrazu, rzeźby, dzieła architektury – w kontekście epoki, z której pochodzą,
- porównuje utwory literackie i dzieła innych sztuk.

PP (POZIOM PONADPODSTAWOWY)
Jak na poziomie podstawowym, a ponadto **uczeń:**

- podejmuje samodzielną interpretację wiersza na podstawie jego analizy,
- rozpoznaje znaki tradycji (judaistycznej, antycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej…),
- interpretuje wiersz, sytuując go w różnych kontekstach (historycznym, kulturowym, literackim…),
- poszukuje samodzielnej odpowiedzi na pytanie, dlaczego twórcy różnych epok sięgają do postaci i motywów biblijnych,
- dostrzega wartości stylistyczne środków językowych (zwłaszcza słownikowych, słowotwórczych i frazeologicznych) występujących w wierszu,
- określa funkcję występujących w dziele tematów, toposów, motywów,
- przedstawia uniwersalny sens motywów biblijnych i mitologicznych, wykorzystanych przez poetów współczesnych,
- na podstawie czytanych utworów określa funkcję toposów antycznych i biblijnych w kulturze współczesnej,
- interpretuje dzieła sztuki reprezentujące różne style i konwencje (np. malarstwo romańskie, katedrę gotycką),
- rozpoznaje podstawowe wyróżniki kodu innych niż literackie dziedzin sztuki w zakresie niezbędnym do odbioru dzieł np. plastycznych, teatralnych, filmowych.

W zakresie czytania tekstu nieliterackiego, tzn.: popularnonaukowego, publicystycznego, naukowego (np. filozoficznego lub teoretycznoliterackiego)

P (POZIOM PODSTAWOWY)
Uczeń:

- czyta tekst ze zrozumieniem, tzn. rozumie znaczenia słów, zdań, akapitów, całości,
- wyodrębnia tezę (główną myśl) całego tekstu lub jego fragmentu (np. akapitu),
- wskazuje wykorzystane (przywołane) w tekście argumenty,
- rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu,
- określa nadawcę i adresata tekstu,
- rozpoznaje charakterystyczne cechy języka i stylu tekstu,
- nazywa najważniejsze środki językowe występujące w tekście i określa ich funkcję,
- określa cechy gatunkowe tekstu (np. esej, recenzja, reportaż),
- znajduje w tekście potrzebne informacje, odtwarza je i przetwarza (porządkuje,

wykorzystuje do rozwiązania problemu, wskazuje przyczyny i skutki),
- odróżnia występujące w tekście informacje od opinii.

PP (POZIOM PONADPODSTAWOWY)
Jak na poziomie podstawowym, a ponadto **uczeń:**
- rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu i określa jej funkcję,
- określa różne funkcje tekstu,
- rozpoznaje podstawową funkcję dzieła (np. dydaktyczno-moralizatorską).

W zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnych
P (POZIOM PODSTAWOWY)
Uczeń:
- potrafi napisać dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad organizacji poznanych form wypowiedzi, a zwłaszcza: rozprawki, recenzji, referatu, interpretacji utworu literackiego lub jego fragmentu, sprawozdania,
- zna i wprowadza w sposób celowy w swoich wypowiedziach podstawowe cechy tekstu popularnonaukowego lub publicystycznego,
- redaguje noty biograficzne wskazanych postaci (np. filozofów greckich, twórców renesansowych, współczesnych pisarzy i poetów),
- samodzielnie sporządza przejrzyste notatki z lekcji i pracy własnej,
- dostosowuje formę do tematu wypowiedzi,
- opracowuje redakcyjnie tekst (wprowadza celową kolejność podawania informacji dokonuje adiustacji tekstu, dokonuje segmentacji tekstu, wprowadza tytuły i śródtytuły, stosuje wyróżnienia graficzne),
- doskonali język, styl, kompozycję,
- poprawia błędy językowe i stylistyczne ,
- zachowuje procedurę pisania pracy na temat literatury i kultury: gromadzi i selekcjonuje materiał, formułuje hipotezy, wnioski,
- stosuje podstawowe pojęcia z historii literatury, poetyki, teorii literatury i nauki o języku (a także niektóre najważniejsze terminy i pojęcia z zakresu sztuk pięknych),
- świadomie (celowo) streszcza, parafrazuje, cytuje, komentuje teksty, odróżniając te czynności od siebie,
- przekształca tekst pisany(skraca lub rozwija),
- formułuje i uzasadnia opinie,
- przedstawia (komentuje) własne przeżycia wynikające z kontaktów z literaturą i sztuką,
- wykazuje się podstawową wiedzą o omawianych utworach, tekstach, gatunkach literackich, zjawiskach kulturowych etc.

PP (POZIOM PONADPODSTAWOWY)
- Jak na poziomie podstawowym, a ponadto **uczeń:**
- redaguje własną odpowiedź zgodnie z cechami gatunku i zamierzoną funkcją tekstu,
- pisze pracę na wskazany temat, poprawnym językiem literackim, w formie dostosowanej do tematu, o wyrazistym zamyśle kompozycyjnym,
- pisze pracę na temat poznanych utworów literackich, uwzględniając konteksty

kulturowe i filozoficzne oraz powiązania literackie,
- formułuje własne hipotezy interpretacyjne (w związku z interpretacją wiersza),
- podejmuje próbę napisania interpretacji porównawczej,
- określa, jakie są podstawowe cechy językowe i formalne eseju i tekstu naukowego,
- pisze własną, poprawnie zredagowaną recenzję książki, filmu.

W zakresie tworzenia wypowiedzi ustnych

P (POZIOM PODSTAWOWY)

Uczeń:

- określa, jaki jest związek języka i stylu tekstu z jego funkcją,
- tworzy wypowiedź stosowną i skuteczną: posługuje się polszczyzną literacką, używa językowych form grzecznościowych, unika agresywności i brutalizacji wypowiedzi,
- zachowuje się właściwie pod względem językowym w różnych sytuacjach: wybiera środki językowe (przede wszystkim leksykalne i frazeologiczne) stosowne do sytuacji,
- uczestniczy w dialogu, dyskusji, debacie klasowej, broniąc swojego stanowiska,
- poprawnie buduje argumenty,
- dostrzega argumenty nieuczciwe i ich unika,
- publicznie zabiera głos, właściwie komponując wystąpienie,
- wypowiada swoje oceny i opinie np. na temat etycznej strony wyborów, przed jakimi stoją bohaterowie utworu, lub wartości i atrakcyjności czytania dzieł,
- formułuje własne sądy i opinie, uzasadnia je,
- przedstawia własne refleksje i wnioski- powstałe pod wpływem lektury.
- PP (POZIOM PONADPODSTAWOWY)
- Jak na poziom podstawowy, a ponadto uczeń:
- ujmuje swoje sądy i przemyślenia w formę dłuższej uporządkowanej wypowiedzi,
- uczestniczy w klasowym konkursie pięknego opowiadania,
- stosuje zasady kultury dyskusji, wypowiada się na temat literatury i sztuki poznawanych epok - w sposób komunikatywny, jasny, w miarę płynny, używając niektórych terminów z gimnazjum oraz nowych- z podręcznika i innych źródeł.

W zakresie samokształcenia

P (POZIOM PODSTAWOWY)

Uczeń:

- korzysta z podstawowych źródeł informacji : słowników (np. ortograficznego, poprawnej polszczyzny, języka polskiego, terminów literackich), różnych encyklopedii,
- korzysta z Internetu i innych elektronicznych źródeł informacji,
- sporządza poprawny opis bibliograficzny oraz bibliografię źródeł, z których korzystał,
- czyta ze zrozumieniem fragmenty literatury naukowej,
- czyta teksty w celu znalezienie potrzebnych informacji,
- znajduje, porządkuje i przetwarza wiadomości znalezione w czytanych tekstach,
- notuje, sporządza plan odtwórczy, konspekt wypowiedzi własnej,
- korzysta z encyklopedii i tekstów źródłowych, pogłębiając wiedzę na temat wskazanego zagadnienia.

PP (POZIOM PONADPODSTAWOWY)

Jak na poziomie podstawowym, a ponadto **uczeń:**

- tworzy zestawy bibliograficzne na określony temat,
- sporządza przypisy,
- tworzy bazy danych,
- czyta tekst naukowy w celu pogłębienia interpretacji utworu literackiego lub dzieła sztuki; posługując się materiałami, wygłasza samodzielne przygotowany referat.

c) wymagania a oceny cząstkowe:

W przełożeniu na stopnie szkolne wymagania podstawowe odpowiadają ocenom dopuszczający i dostateczny, a ponadpodstawowe ocenom dobry i bardzo dobry.

- **Dopuszczający** – za niepełne spełnienie wymagań podstawowych (np. w sprawdzianach obniżone o 15 % w stosunku do wymagań na ocenę dostateczną)
- **Dostateczny** – przy pełnym spełnieniu wymagań podstawowych
- **Dobry** – za niepełne spełnienie wymagań ponadpodstawowych (np. w sprawdzianach obniżone o 20% w stosunku do wymagań na ocenę bardzo dobrą)
- **Bardzo dobry** – przy pełnym spełnieniu wymagań podstawowych i ponadpodstawowych
- **Niedostateczny** – nie spełnia wymagań podstawowych w stopniu stanowiącym minimalny próg zaliczenia
- **Celujący** – spełnia całkowicie wymagania podstawowe i ponadpodstawowe , przy czym wykazuje się twórczym podejściem do rozwiązania zadania, a rezultat jego pracy nie budzi najmniejszych zastrzeżeń, natomiast wiadomości oraz umiejętności wykraczają poza podstawę programową.